

Informácia o výsledkoch zo zasadnutia Medzivládnej pracovnej skupiny k Prístupu

a zdieľaniu patogénov (IGWG2), ktoré sa uskutočnilo v dňoch 15. - 19. septembra 2025 v Ženeve, Švajčiarska konfederácia

Dňa 10. septembra 2025 uložila vláda Slovenskej republiky ministrovi zdravotníctva SR úlohu predložiť na rokovanie vlády Slovenskej republiky informáciu o výsledkoch zo zasadnutia Medzivládnej pracovnej skupiny k Prístupu a zdieľaniu patogénov (IGWG2), ktoré sa uskutočnilo v dňoch 15. - 19. septembra 2025 v Ženeve, Švajčiarska konfederácia (uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 441 z 10. septembra 2025, úloha C.1.).

Generálny riaditeľ Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) Tedros A. Ghebreyesus otvoril zasadnutie pripomenutím významu prijatia Pandemickej dohody v máji 2025. Zároveň informoval o nadchádzajúcom vstupe revidovaných Medzinárodných zdravotníckych predpisov (IHR) do platnosti (19. septembra 2025; pre SR 19. marca 2026). Vyzdvihol aj ambíciu prijať Prílohu Pandemickej dohody (PABS) na 79. zasadnutí Svetového zdravotníckeho zhromaždenia v máji 2026, ktorá má tvoriť integrálnu súčasť samotnej dohody.

Diskusie členských krajín sa sústredili na základné princípy rovnosti, definíciu cieľov a právny rámec Prílohy, pričom opakovane zazneli požiadavky na flexibilitu, pohotovosť a jednoduchú administráciu systému. Európska únia pripomenula, že hlavným cieľom Prílohy PABS je zvýšiť dostupnosť bezpečných vakcín, terapeutík a diagnostických nástrojov pre najzraniteľnejšie skupiny, a zdôraznila potrebu jasných a prakticky uplatniteľných pravidiel pre výskum, inovácie a technickú spoluprácu aj mimo núdzových období.

Švajčiarsko navrhlo uskutočniť simuláciu fungovania systému PABS v praxi s cieľom včas identifikovať jeho prípadné nedostatky pred prípravou prvého návrhu textu.

Sekretariát IGWG predstavil dokument „*Outline of PABS elements*“, ktorý rozčlenil Prílohu PABS do troch pilierov - rozsah a definície, implementačné ustanovenia a mechanizmy riadenia a revízie. Členské štáty diskutovali najmä o definíciách pojmov, pričom sa zdôrazňovala potreba nadčasovosti, vedeckej opodstatnenosti a rovnováhy medzi detailnosťou a zrozumiteľnosťou. Spornou otázkou zostalo, či má byť okruh aktérov obmedzený len na výrobcov vakcín, terapeutík a diagnostík, alebo má zahŕňať aj vývojárov, výskumné inštitúcie a akademickú obec.

Európska únia, Spojené kráľovstvo a Nórsko podporili otvorený prístup k dátam, zatiaľ čo viaceré krajiny (najmä z regiónu AFRO, ako aj Indonézia, Malajzia, Pakistan a Čína) presadzovali prísnejšie kontrolovaný model. WHO v tejto súvislosti navrhla koordináciu existujúcich databáz namiesto vytvárania novej centrálnej databázy. V otázke zdieľania benefitov zaznel návrh krajín regiónu AFRO, aby boli vakcíny, terapeutiká a diagnostiká dostupné pre najzraniteľnejšie štáty do 30 dní, no časť krajín tento cieľ považovala za príliš ambiciózný vzhľadom na kapacity výroby, regulácie a distribúcie.

Byro predložilo neformálny „non-paper“, neformálny text určený na spätnú väzbu členských štátov, ktorý mal reflektovať dovtedajšie diskusie a pripraviť pôdu pre prvý návrh textu Prílohy PABS. Reakcie na tento dokument boli rozmanité – niektoré krajiny uprednostňovali ďalšie oboznámenie sa s kontextom, iné žiadali zapracovanie konkrétnych prvkov už v tejto fáze.

Členské krajiny sa napokon dohodli, že neformálne zasadnutie IGWG sa uskutoční v dňoch 6. – 10. októbra 2025, pričom v druhej polovici októbra sa očakáva predloženie návrhu textu Prílohy PABS. Ďalšie formálne zasadnutie IGWG3 sa bude konať v dňoch 3. – 7. novembra 2025.